Dokumenttyp	Ansvarig verksamhet	Organisation	Version
Rutin	Smittskydd Värmland	Region Värmland	7
Dokumentägare	**Fastställare**	**Giltig fr.o.m.**	**Giltig t.o.m.**
Monika Carlson Hygiensjuksköterska	Anna Skogstam Smittskyddsläkare	2025-09-30	2027-09-30

Följsamhetsmätningar av basala hygienrutiner och klädregler vid patientnära arbete - rutin

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Syfte

Följsamhetsmätningar av basala hygienrutiner och klädregler vid patientnära arbete är avsedd att vara ett stöd i uppföljningen för avdelningar och enheter i regionens arbete med att nå följsamhet. Målsättningen är att alla verksamheter ska uppnå 100 procent följsamhet till klädregler och minst 85 procent följsamhet till basala hygienrutiner (genomsnitt/år). Hög följsamhet bidrar till en minskning av vårdrelaterade infektioner.

Bakgrund

Enheter i regionen och anslutna privata vårdgivare ska aktivt arbeta med att uppnå regionens målsättning till följsamhet av basala hygienrutiner och klädregler. Smittskydd Värmland finns som stöd i det arbetet och det finns en uppbyggd organisation med hygienombud. Varje avdelning eller enhet bör ha minst ett hygienombud som är sjuksköterska. För att följa utvecklingen genomförs följsamhetsmätningar på definierade tider. Uppföljningen delas upp inom områdena basala hygienrutiner respektive klädregler samt total följsamhet.

Utförande

Följsamhetsmätningarna ska utföras av alla avdelningar och enheter med patientnära vård inom somatisk sluten- och öppenvård, psykiatrisk sluten- och öppenvård, folktandvård, allmänmedicin inklusive privata vårdgivare anslutna till hälsoval. De ska utföras vid patientnära arbete exempelvis omvårdnad, undersökning, behandling och dylikt. De olika yrkeskategorier som är representerade på avdelningen eller enheten bör ingå i observationerna.

Medarbetare ska vara informerade om att följsamhetsmätning kommer att genomföras men inte när den sker.

Hygienombud eller annan utsedd person genomför mätningen på den egna avdelningen eller enheten med hjälp av ett utarbetat protokoll. Kan inte ordinarie utsedd person genomföra mätningarna åligger det avdelningschef eller motsvarande att utse ersättare så att mätningarna utförs.

Mätningar ska utföras varje månad.

Rekommenderat antal mätningar per tillfälle är tio per avdelning/enhet. Om personalen understiger antalet tio kan mindre antal observeras. Mätningarna sker under valfri period under månaden, företrädesvis utspritt under månaden

Definition

Korrekt handläggning av basala hygienrutiner innebär:

- **Desinfektion av händerna** med alkoholbaserat handdesinfektionsmedel sker direkt före och direkt efter patientnära arbete (vid undersökning, vård och behandling) samt före och efter användning av handskar.
- **Handskar ska användas** vid kontakt med eller risk för kontakt med kroppsvätskor. Handskar byts mellan arbete med olika patienter samt mellan olika arbetsmoment hos samma patient.
- **Engångsförkläde ska användas** om det finns en risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material.

Korrekt handläggning av klädregler innebär att:

- **Arbetskläderna** ska ha korta ärmar och bytas dagligen samt då de blivit våta eller synligt förorenade. Om någon verksamhet använder privata kläder ska detta framgå i verksamhetens kvalitetsdokument och vara förankrat hos Smittskydd Värmland.
- **Händer och underarmar ska vara fria från ringar, klockor, smycken, konstgjorda naglar, nagellack, bandage, förband och stödskenor** för att kunna genomföra en adekvat handhygien.
- **Hår och skägg ska vara kort eller uppsatt och huvudduk ska vara instoppad** om det riskerar att hänga ner i arbetsfältet.

Utarbetad av: Monika Carlson